

den nye Bestyrelse var ude for at skaffe Kapital tegnet. Men den er der i Dag; at den er tilstrækkelig til at bære det hele frem, tør jeg ikke garantere i Dag, men for mig og for os, som arbejder med Sagen, er Haabet stigende fra Dag til Dag, og ganske særlig efter at jeg i Dag har haft Forbindelse med Folk fra alle Egne af Landet, som arbejder med det samme Formaal, er jeg sikker paa, at selv om Styrken er forskellig i de forskellige Egne af Landet, er Bevægelsen voksende i en saadan Grad, at vi kan haabe, det vil lykkes os at føre Sagen igennem.

Jeg vilde sige disse Ord her, fordi det staar for mig, som om der ligger noget andet end Navnet og Ideen bagved, som det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen sagde. Der ligger det bagved, at dersom vi kan gennemføre Slaget, haaber vi, at vi derved vil kunne redde maaske 12, maaske 15 pCt. af Andelshavernes Penge i Form af Indlaans- og Andelsbeviser, og senere er der Mulighed for, at det kan blive Værdipapirer. Men eet er givet, nemlig at hvis vi ofrer disse, lad os sige 15 Mill. Kr., eller hvor meget det bliver, paa Likvidationen, er de tabt, uigenkaldelig tabt, og da er ikke alene disse Penge tabt, men et endnu er tabt, nemlig den Prestige, som efter min Mening Andelssagen og Andelsbevægelsen her i Landet ikke maa sætte over Styr.

Erhvervsministeren (Stanning): Det var i og for sig ikke overraskende, at den Tale, det ærede Medlem Hr. Rytter holdt paa Venstres Vegne, nærmest var et Forsøg paa at lægge Ansvaret for Bankkatastrofen over paa mig. Det vil vel ikke overraske nogen, at det i Grunden var min Skyld, at Banken brød sammen, og at det ikke saa meget var den tidligere Ledelses Skyld. Imidlertid gjorde det ærede Medlem ogsaa en Bemærkning, der giver mig Anledning til nogle Bemærkninger, idet det ærede Medlem udtalte, at der i „Social-Demokraten“ eller fra socialdemokratisk Side, tror jeg, det ærede Medlem sagde, skulde have været gjort den Betragtning gældende, at det var Venstre, der her havde lidt noget ved Bankens Fald. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem i, at dette kan man naturligvis ikke paastaa; man kan ikke paastaa, at Venstre som politisk Parti i og for sig har lidt noget, at det er et Tab, en Skade, som Partiet som saadant har lidt.

Naar jeg overhovedet opholder mig ved denne Bemærkning, er det for at udtrykke min Glæde over, at Venstre gen-

nem sin Ordfører er kommet til Erkendelse af, at noget saadant bør man ikke sige, thi jeg har i min Erindring nogle Hundrede Taler og Avisartikler, i hvilke en sammenbrudt Margarinefabrik for nogle Aar siden blev gjort til Socialdemokratiets Skam og Skade. Paa Hundreder af Møder har Venstre og Højre fortalt os, at Socialdemokratiet havde spillet Fallit, da Svendborg Margarinefabrik ikke kunde klare sig. Vi gendrev denne urimelige Paastand, og Sandheden var den, at ikke et eneste Menneske kom til at lide noget Tab den Gang; Dansk Arbejdsmandsforbund betalte ærligt og redeligt hver en Skilling, saa at ingen kom i Forlegenhed ved den Lejlighed. Men ikke desto mindre har vi paa Hundreder af Møder hørt, at denne Fabriks Sammenbrud var Vidnesbyrd om det socialdemokratiske Partis Elendighed. Men jeg er altsaa glad ved, at vi nu har hørt, at det ærede Medlem, der talte paa Venstres Vegne, mener, at noget saadant skal man ikke sige i et saadant Tilfælde, ikke med Hensyn til Andelsbanken overfor Venstre og følgelig heller ikke med Hensyn til Margarinefabrikken overfor Socialdemokratiet.

Det ærede Medlem gjorde nogle Bemærkninger om, at han havde ikke bedt om en foreløbig Lov, men det ærede Medlem erkendte, at han var godt paa det rene med, at det vilde blive en foreløbig Lov. Ja, saa behøver man jo egentlig ikke at strides meget derom. Det ærede Medlem talte med mig Pinselørdag, og som bekendt var der den Gang ikke nogen Rigsdag samlet, og der var ikke nogen Udsigt til, at den skulde samles. Det ærede Medlem bad mig da om at faa en Lov omtrent med det samme, og det ærede Medlem mødte i Deputation Dagen efter Pinse og overbragte mig en Skrivelse og bad om, at der maatte blive udstedt en Lov om Bankens Likvidation. Ogsaa ved den Lejlighed blev der udtalt, at det var ønskeligt, at der blev handlet hurtigst muligt, og da der ingen Rigsdag var inde, kan der ikke være nogen Tvivl om, at det, som det ærede Medlem ønskede, var en foreløbig Lov, hvad det ærede Medlem ogsaa erkendte i Dag. Jeg forstaar derfor ikke det ærede Medlems Indvendinger.

Endelig har det ærede Medlem og senere det ærede Medlem Hr. Axel Møller opholdt sig ved en Bemærkning, jeg har fremsat i en Tale i Jylland. Det er rigtigt, at jeg har overfor en Række Paastande om, at den socialdemokratiske Regering var bange for denne Sommer-